

За наукові каряди!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМИТЕТУ ЛК КПУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1923 р. № 5 (1379).

1 ЛЮТОГО 1980 р.

Виходить щотижня.

Соціалістичні зобов'язання

КОЛЛЕКТИВУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ім. І. І. МЕЧНИКОВА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА НА 1980 РІК

Втілюючи в життя історичні накреслення ХХV з'їзду КПРС, керуючись рішеннями листопадового (1979 р.) Пленуму ЦК КПРС, вступаючи в Ленінський рік — завершальний рік Х п'ятирічки, колектив Одеського університету бере на себе такі соціалістичні зобов'язання:

В ГАЛУЗІ ІДЕОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ

1. Усі засоби і форми ідеологічної, політико-масової роботи в університеті спрямовують на дальше підвищення рівня підготовки всебічно освічених, ідейно переконаних, висококваліфікованих спеціалістів для народного господарства і культури країни. Звернути особливу увагу по посиленню патріотичного та інтернаціонального виховання студентів.

2. Здійснювати принципи комплексного підходу у виховній роботі, не допускати формалізму і підвищувати дієвість ідеологічної роботи в університеті.

3. Забезпечити на високому ідейному та науковому рівні виконання плану заходів колективу університету, присвячених 110-річниці з дня народження В. І. Леніна.

4. Надати активної допомоги партійним організаціям міста та області в постановці й уドосконаленню ідеологічної роботи: провести в підшефних районах 60 днів науки, прочитати в лекторіях товариства «Знання» 7800 лекцій. Кафедрам широко використовувати засоби масової інформації для пропаганди знань.

5. Вдосконалувати організацію і проведення громадсько-політичної практики студентів. Домогтися, щоб вона стала школою організаторського досвіду проведення політико-виховної роботи, дієвим засобом формування у студентів твердих життєвих позицій, ідейної переконаності.

6. Направити в будівельні загони на ударні будови країни 350 студентів. Забезпечити на протязі 1980 року роботу студентського будівельного загону на об'єктах університету в кількості 50 чоловік.

7. Підвищити рівень роботи школи молодого лектора. Прочитати силами студентів 2700 лекцій для робітничої і колгоспної молоді.

В ГАЛУЗІ УЧБОВОЇ РОБОТИ

1. В загальних курсах, спецкурсах і спеціалізованих курсах, у всіх формах учбової роботи забезпечити глибоке вивчення актуальних проблем марксистсько-ленінської теорії, розвинутих у виступах, доповідях і книгах Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР тов. Л. І. Брежнєва, у Постанові «Про дальший розвиток вищої школи і підвищення підготовки спеціалістів» у Постанові ЦК КПРС «Про дальнє поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи», у Постанові ЦК КПРС Про 110-у річницю з дня народження В. І. Леніна. Спрямовувати всю організаторську і учбово-методичну роботу на гідну зустріч 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна і ХХVI з'їзду КПРС.

2. Домогтися підвищення ефективності учбового процесу, організації самостійної роботи студентів, підвищення якості їх навчання, удосконалення системи поточного контролю знань.

3. Всеобщично домогтися покращення трудової і громадської активності студентів, мобілізувати їх зусилля на успішне завершення 1979—1980 учбового року — завершального року десятої п'ятирічки. Розгорнути серед студентських академічних груп масове соціалістичне змагання за гідну зустріч 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна, перетворити учбовий рік у рік ударного навчання і праці.

4. Підготувати до друку З учбових посібників (професор В. О. Преснов, професор А. Я.

Розанов, доцент В. І. Колядя) і не менше 220 навзучниково-методичні документації. Завершити перевидання програм спецкурсів і спецсемінарів у відповідності з новими досягненнями науки.

5. Обладнати З спеціалізовані аудиторії кафедр суспільних наук, завершити обладнання учбового полігону для проходження практики студентами геолого-географічного факультету, модернізувати 2 класи клавішних обчислювальних машин на механіко-математичному факультеті.

6. Провести учбово-методичну конференцію викладачів університету з методики складання і використання в учбовому процесі структурно-логічних схем і технологічних карт.

7. Завершити розробку методики визначення реального часу, який відводиться на самостійну роботу студентів. Внести відповідні розрахунки в учбові плани з усіх спеціальностей. Розробити у відповідності з отриманими результатами конкретні завдання на самостійну роботу з усіх лекційних курсів.

В ГАЛУЗІ НАУКОВОЇ РОБОТИ

1. Достроково, до 63-ї річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції, завершити п'ятирічний план дослідження з 20 найважливіших бюджетних науково-дослідних робіт.

2. Виконати для різних галузей народного господарства країни науково-дослідні роботи на основі господарських договорів на суму 5,3 млн. крб.

3. Впровадити у виробництво результати наукових досліджень з 30 держбюджетних і господарських тем з економічним ефектом від впровадження в сумі 5,5 млн. крб.

4. Подати до захисту і захистити 5 докторських дисертацій.

5. Подати до захисту 40 кандидатських дисертацій.

6. Підготувати і здати до друку 8 монографій з актуальних проблем науки.

7. Оформити і подати в Державний комітет при Раді Міністрів у справах винаходів і відкриттів 60 заявок на винаходи і пропозиції про патентування за кордоном двох створених в ОДУ винаходів.

8. Підготувати і подати для демонстрації на міжнародних виставках, ВДНГ СРСР і ВДНГ УРСР 10 експонатів.

9. Підготувати і здати до друку 4 тематичні збірники.

10. Подати на районні, обласні і республіканські огляди-конкурси з суспільних наук не менше 270 студентських наукових робіт.

11. Залучити до участі у виконанні бюджетних і господарських наукових робіт не менше 700 студентів.

12. Взяти активну участь у проведенні всеукраїнських, республіканських і міжвузівських наукових конференцій, забезпечивши їх високий ідейний та науковий рівень.

13. Впровадити в учбовий процес результати наукових досліджень з 10 закінчених держбюджетних і господарських тем.

В ГАЛУЗІ АДМІНІСТРАТИВНО- ГОСПОДАРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Ввести до ладу гуртожиток № 7 на 643 місця, забезпечивши високу якість будівельно-монтажних робіт, при цьому засвоїти капіталовкладення на суму 992 тис. крб.

2. Своєчасно і якісно провести капітальний ремонт і реконструкцію учбових корпусів і гуртожитків на суму 580 тис. крб.

3. До 20 грудня 1980 року виконати план виробництва учбово-експериментальних майстерень. Виробити понад план продукції на 8 тис. крб.

4. До 1 серпня 1980 року завершити роботи з проектування студентського гуртожитку № 8 на 344 місця.

Соціалістичні зобов'язання обговорені і прийняті на розширеному засіданні парткому, Вченої ради і профкому університету.

ПОЗИВНІ ЧЕРВОНОЇ СУБОТИ

Ініціатива колективів передових підприємств столиці Батьківщини Москви — провести 19 квітня Всесоюзний Ленінський суботник знайшла гаряче схвалення серед

викладачів, студентів, робітників і службовців, серед працівників інженерно-технічного складу університету. Вони повні рішучості означувати день народження засновника Комуністичної партії і Радянської держави В. І. Леніна високими досягненнями в навчанні, праці, науковій діяльності.

Публікуємо декілька новідомлень.

Добра традиція

Робітники і службовці учбово-експериментальних майстерень ОДУ з великом піднесенням зустріли і гаряче підтримали ініціативу передових підприємств м. Москви провести 19 квітня комуністичний суботник на честь 110-ї річниці з дня народження Володимира Ілліча Леніна.

Цю знаменну дату колектив вирішив відзначити підвищенням продуктивності праці, виконанням усіх замовлень з відмінною якістю.

Добре попрацювали робітники наших майстерень у січні. В дні передвиборчої кампанії ще ширше розгорнулося соціалістичне змагання. Виробничий план першого місяця 1980 року виконали досрочно. Вісокі

показників у праці досягли багато робітників. Серед них Іван Сергійович Леонов, Василь Петрович Решетнік, Андрій Григорович Шакін, Леонід Якович Бараниця; Володимир Семенович Доменко, Леонід Лук'янович Лук'янов. Всі виробничі завдання вони виконують досрочно і з високою якістю.

Найкращих результатів добився столярний цех, яким керує старший майстер Володимир Васильович Ковальчук.

У день «Червоної суботи» кожний працівник нашого колективу буде працювати ще з більшою віддачею.

М. І. АБРАМОВ,
директор
учбово-експериментальних
майстерень.

План намічено, справ багато

В день «Червоної суботи», повідомив по телефону директор ботанічного саду А. С. Банецький, ми намітили виконати великий об'єм роботи. Продумали план організації комуністичного суботника, в найближчі дні закупимо потрібну кількість різного реманенту.

Колективу ботанічного саду доведеться багато зробити. Адже у вересні цього року ми будемо відзначати 100-річчя ботанічного саду. Ось чому наші прагнення направлені на те, щоб найкращим чином вирішити накреслені завдання і гідно зустріти славний ювілей.

ПРАВОФЛАНГОВІ

На філологічному факультеті добре знають Тетяну Козаревську. Вона студентка III курсу російського відділення, відмінниця навчання, бере активну участь у громадському житті. Її фотографія поміщена на Дошці пошани

Тетяна Козаревська успішно склала зимову сесію. Як і більшість її однокурсників, вона включилася в соціалістичне змагання за гідну зустріч 110-ї річниці з дня народження Володимира Ілліча Леніна. Вчитися тільки на відмінно, у всіх справах бути першою — ось девіз Тетяни Козаревської — правофлангової філологічного факультету.

Хроніка партійного життя

На розширеному засіданні партійного бюро військової кафедри підведено підсумки зимової сесії і конкретизовано завдання комуністів на дальнє поліпшення якості учбового процесу. На засідання партбюро були запрощені начальники циклів, старші викладачі. В обговоренні доповіді начальника учбової частини тов. В. Д. Малова прийняли участь комуністи В. Ф. Міхнов, В. І. Комаров,

Комуністи механіко-математичного факультету на своїх зборах обговорили завдання партійної організації в світлі рішення листопадового (1979 р.) Пленуму ЦК КПРС. З доповідю виступив доцент В. П. Бельдій.

В обговоренні порядку денного прийняли участь до-

В. С. Цисельський, А. І. Віровочкин, А. С. Меріс.

У доповіді і виступах відзначалось, що останнім часом підвищилась якість навчання, значно покращилося відвідування занять студентами. У ході зимової сесії значна кількість студентів отримала найвищі оцінки.

Разом з тим, поки що не вдалось усунути недоліки, які ще мали місце, а саме, на вирішенні проблем було зосереджено увагу партійного бюро.

центи М. Я. Тихоненко, В. І. Богданович, М. В. Рудяк, професори М. С. Синюков, М. І. Гавrilov та інші.

У прийнятому на зборах рішенні накреслені конкретні завдання, спрямовані на дальнє удосконалення учбово-виховного процесу, підвищення ефективності наукової роботи.

Екзамени склали. Екзамени попереду

Продовжують складати зимову сесію студенти 2 курсу фізичного факультету. Іспит з математичного аналізу для студентів-фізиків особливе випробування. Вища математика вимагає глибоких знань і великих практичних навичок, лише монолітне злиття цих умов може принести бажані наслідки.

Більшість студентів I групи показали добре знання і отримали найвищі оцінки. Ніхто не сумнівався, що староста групи Іван Дуланчі отримає відмінно. І. Дуланчі відмінник навчання, успішно складає зимову сесію. Він завжди допоможе своїм друзям, тим, у кого не все зразу виходить.

Успішно склали іспит С. Карава, Д. Федоренко, О. Андріянов, С. Бучко та інші.

На жаль, підготовка не всіх студентів виявилася на повному рівні. Деято, звичайно, не справився з хвилюванням, не зміг зосередитись. Але ці студенти зробили все можливе, щоб віправити становище.

Набуті знання з математичного аналізу під керівництвом доцента кафедри вищої математики Олександра Васильовича Костіна знаdobляться студентам при вивченні інших дисциплін, особливо фізики.

О. БРОВІН,
студент II курсу.

Як пройшов твій минулий семестр? Чи все ти зробив для того, щоб скласти зимову екзаменаційну якнайкраще? Більшість можуть відповісти на ці запитання твердо, без вагань. Серед них студентка IV курсу хімічного факультету Тетяна Момотова, яку наш фотокореспондент сфотографував під час екзамену, який вона складала з політекономії доценту Д. А. Рибалченку.

Фото М. Задорожного.

РЕЗУЛЬТАТИ РАДУЮТЬ

На четвертому курсі юридичного факультету добре знають студента Віктора Шишкіна. Він серйозно ставиться до навчання, готовиться стати висококваліфікованим юристом.

В ході сесії багато студентів юридичного факультету продемонстрували глибокі знання. І це радує. Деканат відзначає успіхи студентів

III курсу комуніста Людмили Наслуги, комсомольця Анатолія Куцького і багатьох інших, чия напруженна праця увінчалася успіхом.

П. МИКОЛАІВ.

На четвертому курсі юридичного факультету добре знають студента Віктора Шишкіна. Він серйозно ставиться до навчання, готовиться стати висококваліфікованим юристом.

Слово «вдало», напевне, вжито не зовсім точно.

Справа тут не в удасті, не у щастливому випадку. Успіх приходить до того, хто добросовісно навчається, багато працює самостійно. А са-

ме так і робить комуніст Шишкін. Він серйозно ставиться до навчання, готовиться стати висококваліфікованим юристом.

В ході сесії багато студен-

тів юридичного факультету

продемонстрували глибокі

знання. І це радує. Деканат

відзначає успіхи студентів

III курсу комуніста Людмили Наслуги, комсомольця

Анатолія Куцького і багатьох

інших, чия напруженна праця

увінчалася успіхом.

П. МИКОЛАІВ.

2 стор.

Залучення до практичної роботи

Розглянемо наступні питання нашого заняття:

1. Значення виконання доручення для розвитку громадської активності.

2. Організатор і справа. Formi i metodi roboti.

1. «Ми хочемо всечіно розвинути людину... щоб вона була готовою до праці і оборони, щоб паралельно всім фізичним якостям добре розвивались розумові її якості», з широким політичним світоглядом і організаторськими здібностями, словом, мала «чітке політичне і громадське значення» — говорив М. І. Калінін.

Важливе місце в процесі виховання відводиться громадським, в даному випадку, комсомольським організаціям. У статуті ВЛКСМ записано, що членом ВЛКСМ може бути людина, яка визнає Статут, сплачує членські внески, виявляє ініціативу, виконує доручення комсомольської організації, доводить до кінця розпочату справу. Через участь у роботі комсомольської організації у молодої людини формується прагнення до активного життя, визначається життєвий шлях, формується характер, життя кожної людини наповнюється ідейним, цілеспрямованим змістом. Зрозуміло, що небажання, сторонення громадської роботи паралізує в людині, як зазначав М. І. Калінін, розмах, волю, вона починає чергувати. Щоб у людини «постійно росла активність, жага до життя, жага до діяльності», необхідно постійно працювати комсомольським організатором над розвитком громадської активності кожної молодої людини.

2. На ХХV з'їзді КПРС

Л. І. Брежнєв висловив на дію, що ентузіазм, творчість, молодечка енергія буде супроводжувати молодих людей все їх життя. Цьому повинен сприяти комсомол, це повинно бути його найпершим завданням. Постанова V Пленуму ЦК ВЛКСМ націлює комсомольський актив на цілеспрямовану роботу, на розвиток громадсько-політичної активності молоді. Успішне здійснення цих завдань залежить перш за все від комсомольського секретаря, бюро, стилю роботи, досвіду і бажання домогтись успіху. Завдання секретаря — вміти організувати людей на визначні справи. Для цього він повинен розуміти людину, знати її політичні, ділові і моральні якості. Побудувати так свою роботу, щоб жоден студент не впадав з поля зору комсомольської організації. Formi залучення членів ВЛКСМ до практичної роботи, методи контролю за виконанням доручень можуть бути різними. Це — розподілення доручень на засіданні комсомольського бюро, на комсомольських зборах, письмові повідомлення, прохання і т. д.

У роботі комсомольського секретаря головний метод — метод переконання. Спочатку переконайте, допоможіть, вчів В. І. Ленін, а потім ви-

магайте. Що це таке — переконати? Це означає довести до свідомості людини мету і важливість доручення. Організуючи комсомольця на виконання дорученої йому справи, комсомольський керівник повинен не допускати використання методів адміністрування, наказів, що негативно впливають на людину.

Комсомольський керівник повинен розраховувати на підтримку мас, ча їх досвід і знання. Організаторська робота під силу і рядовому робітнику чи селянину, говорив В. І. Ленін. А досвід приде з часом, було б бажання вчитися і працювати.

Таким чином, вимагаючи активності від кожного комсомольця, в організації складаються умови, при яких активність усіх в обов'язково умовою активності кожного, в свою чергу, активність кожного є передумовою активності всіх.

Лише таким вирішенням цього питання ми доб'ємося того, що в цілому комсомольська організація стане бойовою, згуртованою одиницею, а кожний її член — організатором, практиком, теоретиком, на сьогодні і на майбутнє.

Г. АНТИПЕНКО,
зам. секретаря
комітету комсомолу.

Людина поруч з тобою

Дві подруги, дві Марини, обоє Іванови, тільки одна — Миколаївна, а друга — Євгенівна.

Вони навчаються в одній групі первого курсу фізфаку ОДУ. Такі схожі і такі різні. Але однакові у дівчат не тільки прізвища. Обоє виросли в Одесі, люблять своє рідне місто, пишаються ним, а ще дуже люблять фізику, якій вирішили присвятити своє життя.

Зараз у дівчат гаряча пора. Сесія. Перша в житті. Тому особливо важко. Дівчата призналися, що дуже хвилювались, ідучи на перший іспит. Але хвилювання вдалися перебороти, і дві Марини склали свій перший іспит з історії КПРС на «відмінно». Є надія, що вони добре завершать сесію. Запорукою тому є старанність, наполегливість в оволодінні знаннями про протяг земестур.

За півроку навчання дівчата проявили себе не тільки в навчанні, а й у громадській роботі.

Миколаївна (тільки так у нас їх розрізняють) відповідає за культурно-масову ро-

боту. За її активною участю було організовано огляд художньої самодіяльності, переможцем якого стала п'ята група нашого факультету. З своїми обов'язками Марина справляється добре.

Непогано зарекомендувала себе в спортсекторі і Євгенівна. Наприклад, з її ініціативи було проведено змагання з шахів і шашок на курсі, переможцем якого став Михайло Калінін. Марина ще з шкільних років займається легкою атлетикою, має другий розряд, захоплюється іншими видами спорту, вже півроку тренується в секції легкої атлетики ОДУ.

Дівчата активну участь приймають у роботі гуртка історії КПРС.

У дівчат різні захоплення, різні характери, а обоє потрапили до фізфаку. Що ж привело їх до фізики?

На це запитання відповідає Євгенівна:

— Фізику я захоплювалася ще в школін роки. Вивчала додаткову літературу, приймала участь у фахультативах. Цьому сприяла Б. Г. Дрейзіна — викладач

Фізики школи № 64, а також Ефим Григорович Вассергісер, що викладав електроніку.

Такі ж самі добре слова про педагогів своєї 67-ї школи могла сказати і Миколаївна. Дівчата не раз приймали участь у шкільних і районних олімпіадах з фізики. Обоє на «відмінно» зачінили середню школу.

А що ж головне, що їх приваблює в цій науці? Відповідає Миколаївна:

— Я люблю фізику не тільки за те, що вона вивчає найбільш глибокі, важливі закони матерії, навколошнього світу, стоять в основі всіх процесів Всесвіту. Фізика — жива, яскрава, неповторна наука. І просто цікава. А застосування її великих досягнень немає меж. То ж на фізфак ми потрапили не випадково. Й, фізиці, ми присвятимо все життя.

Безсумнівно, що так воно і буде. Великих успіхів вам, дівчата!

О. ПІХУН,
студент II курсу
фізфаку.

Як краще організувати і провести Ленінський урок

Постанову про проведення Всесоюзної Ленінської перевірки в комсомольських організаціях країни прийняв III Пленум ЦК ВЛКСМ, що відбувся в грудні 1978 року. На V Пленумі ЦК ВЛКСМ (листопад, 1979 р.) вказувалось на необхідність практичного удосконалення організації Ленінського заліку, Ленінських уроків.

Давайте сьогодні, комсомольський секретар, комсомольські активісти, порадимось, як краще організувати і провести Ленінський урок, складову частину Ленінської перевірки, яка допоможе глибше вивчати марксистсько-ленінську теорію в тісному зв'язку з практикою.

Відверто кажучи, проведення Ленінських уроків у деяких комсомольських організаціях університету носить іноді шаблонний, нетворчий характер. Складяється певний стереотип їх проведення: зібрались — слово ветерану — подякували і розійшлися. Іноді запитаєш рядового комсомольця, чим збагатив його цей урок, і він почуєте скупу відповідь. Чому? Той же стереотипний погляд на урок, як і його проведення. Ми повинні змінити сам підхід до організації подібних заходів.

В чому ж суть нового підходу до проведення Ленінських уроків у нашому університеті? Я виділів бід дві головні ланки: теоретично-організаційна та практично-контрольна. Перш ніж готовувати урок, організатору необхідно теоретично обміркувати, що включає і чому сприятиме урок:

— поглибленню вивчення праць В. І. Леніна, Постанову ЦК КПРС і ВЛКСМ;

— є формою контролю за виконанням особистих комплексних планів, ленінського заповіту «вчитися комунізму»;

— допоможе визначити нові конкретні завдання, що стоять перед кожним комсомольцем, кожною комсомольською організацією.

Організатор, що діє від імені комсомольського бюро, групи, обговорює з куратором, викладачами суспільних наук теми ленінських праць, доповідей (рефератів), виділяє найбільш важливі для групи питання, признача виступаючих, запрошує ветеранів партії, комсомолу. Порядок, час проведення Ленінського уроку «Вчимося комунізму», будемо комунізм затверджується на засіданні комітету комсомолу, комсомольських бюро факультетів, курсів, груп.

Нижче приведено зразковий практично-контрольний порядок підготовки і проведення Ленінського уроку.

О. КЛИМЕНКО.

Збірна команда Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, брала участь у змаганнях з шашків. Наша дружина посіла перше місце. Серед тих, хто захищав честь університету, викладач кафедри фізичної гео-

(Наш кор.).

графії М. І. Ігошин, студенти М. Гімельфарб, М. Нісевич, І. Князев (мехмат), І. Чорний (юрфак), Ю. Табачников (фізфак), Т. Кушнір (хімфак), О. Закревська (РГФ).

У наказі ректора університету професора В. В. Сердюка всім їм оголошено подяку.

1 лютого 1980 р.

ПЕРЕМОГА ШАШКІСТІВ

Збірна команда Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова, брала участь у змаганнях з шашків. Наша дружина посіла перше місце. Серед тих, хто захищав честь університету, викладач кафедри фізичної гео-

Екзамени склали. Екзамени попереду

НА АТЕІСТИЧНІ ТЕМИ

НАУКОВЕ ТА РЕЛІГІЙНЕ РОЗУМІННЯ СМISЛУ ЖИТТЯ

Побудова комуністичного суспільства і формування радянської людини неможливі без звільнення частини наших людей від пережитків минулого, у тому числі й релігійних. Претендуючи на монополію у розвязанні проблем мети і смислу життя, релігія намагається рекламивати своє вчення про кінцеву мету існування людини і смисл її життя.

Проблема сенсу життя завжди стояла в центрі уваги богослов'я. Тому, порушуючи питання про смисл життя, церква робить останні спроби зберегти свій вплив на віруючих, на духовне життя суспільства в умовах застосування кризи релігії і звільнення різних сторін суспільного життя від її впливу. Твердження про те, що зміст життя розкривається тільки в релігії, що без неї життя людини втрачає сенс і свою цінність, не сходить зі сторінок богословської літератури і є складовою частиною релігійних проповідей. Більше того, враховуючи всезагальну популярність та вплив ідеї наукового комунізму, релігія намагається по можливості поєднати своє віровчення з соціальними і моральними ідеалами комунізму.

За твердженням теологів, бог не тільки творець, але й провідець. Тому сам світ має єдиний смисл — він створений для прославлення творця. Метою людини є «царство небесне», а земне життя є служінням богу, підготовка до життя вічного. «Тільки в єдинані з Богом, — стверджує духовенство, — можна знайти смисл життя, радість, і спокій, зробити храм нашої душі готовим для зустрічі з Богом і тоді за нашою вірою нам буде приготовлене життя вічне». Людина на землі повинна жити для неба, поступово поривати зв'язок з тим, що є чисто земним.

Радянська людина в умовах розвинутого соціалістичного суспільства почуває себе повноправним господарем країни. Для неї відкритий найширший доступ до знань, до багатств духовної культури. Це — результат постійного піклування Кому-

ВІДПОВІДАЮТЬ ХІМІКИ

Успішно складають зимову сесію студенти хімічного факультету, як повідомив заступник декана факультету І. С. Волошиновський, переважна більшість студентів первого курсу склали іспит з історії партії на відмінно і добре. Найвищі оцінки отримали 30 студентів курсу, 43 — продемонстрували добре знання. Глибоким розумінням теоретичного матеріалу, вмінням застосувати свої навики на практиці порадували першокурсники свого викладача доцента кафедри історії КПРС В. М. Федорова.

Найкращих успіхів досягли студенти В. Антипенко, А. Егорова, О. Безродна, вони склали вже три іспити і отримали відмінні оцінки.

Наш кор.

Вона навчається на фізичному факультеті, на першому курсі, у першій групі і це її перша в житті сесія. Але хвилювання і смуток не торкнулися Олени Кірнік, у неї чудовий настрій. Безпекенно, що відповідь у компсорга буде теж відмінною.

Фото О. Піхуна.

ти цілеспрямованим — значить завжди думати про майбутнє і свою діяльністю наближати його, працювати творчо, підніматись над буденністю, ставити перед собою дедалі більші завдання. Радянська людина — творець нового суспільства — активна, закохана в життя особа.

Можна з упевненістю говорити про зміни, які відбуваються у буденній свідомості бірючого щодо поглядів і уявлень на мету і смисл життя. Соціалізм створює умови для того, щоб радянська людина якнайповніше виявляла себе у сфері виробничої і громадської діяльності. Релігія перестає бути засобом самоутвердження особи. Соціально-економічні умови розвинутого соціалізму об'єктивно сприяють рухові до суспільства вільного від впливу релігійних певажитків. Навіть богослови погоджуються з тим, що сама релігія стає іншою, бо сучасна криза богослов'я веде до її цілковитого знищення.

Під впливом суспільного прогресу все більш виразною і масовою стає тенденція до подолання релігійних поглядів і уявлень на мету і смисл життя. Відійшли у далеке минule уявлення про мету, цінність життя як намагання шляхом земного «праведного» життя досити так званого «спасіння» і райського блаженства в ілюзорному світі.

В умовах розвинутого соціалістичного суспільства створюються об'єктивні передумови формування високосвідомої людини, озброєння мільйонних мас трудящих науково-матеріалістичним світоглядом. Марксистсько-ленінський світогляд органічно поєднується з комуністичного переконаністю радянської людини. Це переконаність, насамперед, у тому, який реальний внесок робить людина в будівництво нового суспільства.

В. КРИВИЦЬКИЙ.

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

3 стор.

ВИХОДИВ В ОДЕСІ «ШКВАЛ»

Наукова бібліотека Одеського держуніверситету за своє більш ніж 100 років зібрала багатий — 2,3 мільйонний фонд.

Особливу цінність складає відділ періодики, що нараховує приблизно половину фонду. Тут зібрані видання з усіх галузей науки, що є багатим матеріалом для науково-дослідницької і учебової роботи.

Для нас особливу цінність мають журнали і газети півдня України, і, особливо, одеські.

В цій статті ми хочемо дати коротку характеристику одного з одеських журналів, що виходив під назвою «Шквал».

Журнал «Шквал» виходив в Одесі протягом 10ти років, був двотижневим, згодом щотижневим органом «Ізвестія» Одеського Губкому КП(б)У, Губвиконкому і Губпрофради. З 1929 року почав видаватись як додаток до газети «Чорноморська комуна». Всього вийшло 313 номерів.

Журнал був суспільно-літературним виданням і користувався незмінним успіхом як серед робітників, так і серед селян Одеси та Одеського.

В редакційній статті, опублікованій до річниці «Шквала», було написано «...к тому же короткому ювілею полагалось бы подсчитать, сколько вновь открытых заводов фигурировало на его страницах, сколько новых показательных хозяйств, электростанций на селе он зафиксировал, сколько новых аэропланов, судов, портовых сооружений или обыкновенных домов, вновь построенных, — он показал своим читателям..., давая частично только политическую иллюстрацию внутренней и заграничной жизни, отражая фотографиями... политическую новость дня.

Життя юних за рубежем

УЛАН-БАТОР. Тут відбувся пленум ЦК Монгольської революційної спілки молоді, який обговорив завдання ревкомольських організацій на найближчий період. Виступаючи на пленумі, перший секретар ЦК МНРС Л. Тудев підкреслив необхідність перенесення центру ваги діяльності організацій ревкому безпосередньо на роботу у виробничих колективах. Він також детально спинився на завданнях розгортання серед молоді руху за гідну зустріч 110-ї річниці з дня народження В. І. Леніна.

Учасники пленуму прийняли заяву, в якій від імені монгольської молоді висловлене повне схвалення і підтримку положенням і висновкам, що їх містять відповіді Генерального секретаря ЦК КПРС Голови Президії Верховної Ради СРСР Л. І. Брежнєва на запитання кореспондента газети «Правда».

Пленум рішуче засудив насклепницьку кампанію, розгорнуту правлячими колами Пекіна, і висловив солідарність зі справедливою боротьбою афганського народу за зміщення завоювань революції.

«Шквал» із дня в день шарил по фабрикам і заводам, освіщая производство і більш рабочих кварталов, нові рости жизни на селі...».

У виданні широко друкувались матеріали про політичне життя СРСР і зарубіжних країн, про економічну політику Радянської держави, про створення нових фабрик, заводів, статті про новини науки, техніки.

Ми гортаємо сторінки журналу, що став сьогодні бібліографічною рідкістю, і розумімо, який важкий і неповторний шлях здійснила наша країна.

З'язок трудових буднів з геройчним минулім Одеси відчувається у кожній публікації журналу. Друкувалась політична хроніка, новини дня, критика і бібліографія, літературні видання, висвітлювалось життя театру, спортивне життя. Журнал мав спеціальні додатки, які доповнювали його: «Детский выпуск», «Наука и искусство», «Наука и техника», «Рабочница и домашняя хозяйка», «Спорт».

Головна увага журналу була сконцентрована на відборі, трактовці і з'ясуванні фактів, адже самі обставини потребували швидкої оцінки подій. Видавці журналу виробили найбільш дієві і цікавий спосіб передачі фактів — шляхом друкування фотоматеріалів. Журнал друкував не менше 50 оригінальних фотографій у кожному номері. Були спеціальні фотокореспонденти «Шквала» у Лондоні та Парижі. Фотонаріс «Іх імена на улицах Одессы» розповідає про герой одеського підпілля — Старостіна, Ласточкина, Красного, Мізікевича, Фільдмана та інших. Нарисом «Джутовка», «Шквал» відкрив серію фотообразів, присвячених побуту робітниць. Одна з фотографій

ілюструє відкриття школи ліквіду. На двері лозунг: «Ни одной неграмотной женщины!»

Багато сторінок «Шквала» присвячено культурним з'язкам з зарубіжними країнами: приїзу делегацій, міжнародним спортивним змаганням. У ці роки такі зустрічі стали свідченням міжнародної солідарності трудящих; в одному з номерів «Шквала» міститься заклик: «Да здравствует единый международный фронт!»

Особливу зацікавленість викликають публікації літературних творів на сторінках журналу. В ті роки в Одесі розпочали свою літературну діяльність Е. Багрицький, І. Микитенко, В. Кацаєв, І. Бабель, С. Кірсанов, В. Інбер, К. Паустовський, Ільф, Е. Петров та інші. Їх твори постійно друкувались на сторінках «Шквала». Журнал надрукував найбільш відомі твори прогресивних зарубіжних письменників, а також твори М. Горького, В. Каверіна, В. Іванова, С. Есенина.

Вивчення літературних публікацій журналу викликає великий інтерес у плані з'язків зі столичними письменницькими силами та виданнями і може стати темою самостійного наукового дослідження.

Таких тем, познайомившись з журналом, можна намітити багато. Але одна, наївне, була б найближчою одеситам — це народження нової Одеси, яка зростала разом з всією країною.

З цим оригінальним та цікавим виданням можна познайомитись у науковій бібліотеці. Сьогодні до 55-річчя журналу «Шквал» організована виставка.

П. БОНДАРЕНКО,
директор
наукової бібліотеки ОДУ.
Л. ОРЛОВА,
зас. відділом

Братерська співдружність

Підписано договір про спільне співробітництво комітетів ЛКСМУ Одеського трамвайно-тролейбусного управління, Одеського державного університету і комітету Монгольської революційної спілки молоді (студентів Одеського університету).

Глибоко переконані в тому, що дружба, братерська взаємодопомога і всебічне співробітництво між молоддю СРСР і Монголії, основані на принципах пролетарського інтернаціоналізму, відповідають інтересам наших країн, вони домовились про взаємний обмін досвідом роботи своїх комітетів комсомолу, проведення спільних заходів по ідейно-політичному та інтернаціональному вихованню молоді.

План спільної роботи включає святкування знаменних дат в історії СРСР, ВЛКСМ, Монголії, міжнародного комуністичного і молодіжного руху, співробітництво комітетів з редакціями газет «За наукові кадри», «Міський електротранспорт» і «Комсомольська іскра», заходи по ознайомленню з історією і традиціями нашого університету, трамвайно-тролейбусного управління.

Щомісяця комсомольці зустрічатимуться для обговорення питань, пов'язаних з виконанням договору.

Е. ЕВДОКИМОВА,

ПЕРЕМОГА НАД КОЛЧАКОМ

Розгром головної ударної сили контрреволюції — армії Колчака — одна з найбільш героїчних сторінок громадянської війни. Перемога над Колчаком сприяла поразці інтервентів і білогвардійців на інших фронтах, мала величезне значення для переможного завершення громадянської війни і розгрому об'єднаного походу Антанти. Боротьба з Колчаком була тривалою і кровопролитною, велася на фронти і в тилу. Імперіалісти країн Антанти щедро допомагали своєму ставленнику адміралу Колчаку. Спираючись на цю допомогу, він створив велику і добре обрану армію. Армія Колчака захопила значну територію Країни Рад. Обстановка ускладнювалася ще й тим, що весною 1919 року різко активізували свою діяльність контрреволюційні сили на інших фронтах. Армія Деникіна вторглася у Донбас, перейшли в наступ білополяки, проти Петрограда настуپали війська Юденича. Радянська республіка була затиснена білогвардійцями та інтервентами у вогняне кільце. Східний фронт, на якому

велаася боротьба з Колчаком, став головним фронтом країни. В цей важкий час з особливою силою виявилась видатна роль В. І. Леніна в організації оборони республіки.

«Тези ЦК РКП(б) у зв'язку з становищем Східного фронту», написані Володимиром Іллічем, стали бойовою програмою партії та народу в справі розгрому Колчака.

Питання допомоги Східному фронту в квітні 1919 року не сходили з порядку денного засідання ЦК партії. На боротьбу Колчаком піднялись всі трудачі Росії. В авангарді боротьби йшли комуністи і комсомольці. Східний фронт одержував усе нові підкріплення. Вказівки В. І. Леніна на відстоювання Поволжя, відвоявання Урал і Сибір визначали стратегічні плани по мандування Східного фронту. Переїшовши у контрабас туп, Червона Армія в травні — червні 1919 року розгромила основні сили ворога, а в другій половині року визволила Урал і значну частину Сибіру. В січні 1920 року війська Колчака були цілком розгромлені.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІНФОРМУЄ

Науково-бібліографічний відділ пропонує ознайомитись з літературою з суспільних і гуманітарних наук.

«Ленін в Смольном». Колективна хроніко-документальна повість. 4-е, доп. вид. — Л., Ленвидав, 1979.

Книга розповідає про перші дні Великої Жовтневої соціалістичної революції. З них розпочинається відлік історії Радянської держави, пов'язаний з ім'ям Володимира Ілліча Леніна.

Пізно ввечорі 24 жовтня (6 листопада) 1917 року В. І. Ленін прибув у Смольний і очолив керівництво збройним повстанням петроградських робітників, солдатів і матросів. В результаті перемоги Великого Жовтня було створено перший радянський уряд на чолі з В. І. Леніним.

124 дні працював і жив Володимир Ілліч у Смольному.

Тут з трибуни II Всеросійського з'їзду Рад Ленін проголосив перемогу соціалістичної революції і встановлення в Росії влади робітників і селян. З'їзд прийняв перші закони Радянської держави (Декрет про мир, Декрет про землю, Постанова про утворення робітничого і селянського уряду, Декларацію прав народів Росії).

Хроніко-документальна повість написана ветеранами партії, вченими-істориками, письменниками, журналістами, працівниками архівів. У книзі використані репродукції з картин і малюнків радянських художників, а також фотографії з фондів Ленінградського філіалу Центрального музею В. І. Леніна та Ленінградського державного архіву кінофотодокументів.

Із серії «Сім'я Ульянових» вийшла другим, доповненим виданням книга Ленінградського письменника В. Я. Дагілева «М. И. Ульянова» (М., Політвидав, 1980). Автор розповідає про життя і революційну діяльність молодшої сестри В. І. Леніна,

її партійну, радянську, та журналистську роботу.

У січні 1977 року в Москві відбулась Всеосоюзна теоретична конференція «Актуальні проблеми методології суспільних наук» організована вона секцією суспільних наук Академії наук СРСР і Міністерством вищої та середньої спеціальної освіти СРСР.

У роботі конференції прийняли участь понад 400 наукових співробітників Академії наук СРСР, академій союзних республік, інститутів, викладачів вищих учбових закладів країни.

У прийнятому конференцію заключному документі міститься рекомендація Інституту філософії Академії наук СРСР видати її матеріали під назвою «Методологічні проблеми суспільних наук».

Книга присвячена найважливішим проблемам сучасної науки, що випливають із рішень ХХV з'їзду КПРС: методологічної функції марксистсько-ленінської філософії по відношенню до всіх суспільних наук, методологічним проблемам економії, науки і права, всесвітньої історії, археології, марксистсько-ленінської соціології, військової історії. Центральне місце в роботі займають питання методології дослідження розвинутого соціалістичного суспільства: його економіки, культури, політичної організації.

В. о. редактора М. ПЕТРОВ.

Ректорат, партійний комітет, профком, місцевий комітет комсомолу і колектив юридичного факультету ОДУ висловлюють глибоке співчуття голові профкому університету Іллі Івановичу Каракашу з приводу важкої втрати — смерті матері Каракаш Ольги Петрівни.

«За наукові кадри», орган парткома, ректората, профкома і комітета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ: